

Wstęp

Zapraszam do lektury kolejnego numeru „Studiów z Polityki Publicznej”. Mamy zestaw tekstów z różnych sektorów polityki, część z nich pokazuje bieżącą sytuację w kluczowych wymiarach.

Piotr Frączek analizuje dążenia władz podejmowane w latach 2012–2018, zmierzające do wzmocnienia usług społecznych. Rządzący zapowiadali zredukowanie roli transferów pieniężnych na rzecz wzmocnienia „świadczeń pozamaterialnych, aktywizacji społecznej i zawodowej oraz zwiększenia partycypacji jednostek w procesie pomocowym”. Obfite dane wskazują, że nadal dominują głównie świadczenia pieniężne, a np. praca socjalna z podopiecznymi ma znaczenie drugorzędne. Co więcej, zmniejszeniu uległ odsetek pracowników socjalnych, którzy się zajmują aktywnym wsparciem potrzebujących.

Majka Łojko analizuje przedsiębiorstwa społeczne (spółdzielnie socjalne), zwłaszcza sposoby ich finansowania. Wskazuje, że mogą one korzystać z różnych form i źródeł finansowania swojej działalności. Dzięki temu mogą uczestniczyć w staraniach państwa i samorządów we wspieraniu obywateli oraz tworzeniu różnego typu usług publicznych. Wiele danych pokazuje jednak, że w ostatnich latach wsparcie publiczne pozostaje dość skromne. Wprawdzie wciąż rośnie w Polsce liczba spółdzielni socjalnych, ale mimo to nie jest ona zbyt duża (ok. dwa tysiące w zeszłym roku).

Łukasz Brzezicki pisze o efektywności administracji szkolnictwa wyższego. Mierzy ją za pomocą metody DEA, a także indeksu Malmquista efektywności i produktywności administracji publicznego szkolnictwa wyższego. Najbardziej efektywne okazały się uczelnie pedagogiczne, a najmniej rolnicze. Natomiast największy wzrost produktywności odnotowano w roku akademickim 2015/2016 w uczelniach technicznych.

Jacek Szwierz ze współpracownikami analizują dane dotyczące przestępczości i przyczyn spadku jej rozmiaru w ostatnich kilkunastu latach. Wskazują, że analitycy w Polsce, podobnie jak w innych krajach, mają problem z jednoznacznym wyjaśnieniem przyczyn tego trendu. W artykule autorzy zwracają uwagę na wpływ systemów monitoringu wizyjnego na rozmiar strat wynikających z przestępczości w wybranych miastach. Dostępne dane skłaniają autorów do wniosku, że instalowanie kamer w miejscach publicznych przyczynia się do zmniejszania liczby przestępstw w badanych kategoriach. Natomiast monitoring miejski ma mniejszy wpływ na skalę strat spowodowanych przestępczością.

Tekst Jakuba Brdulaka i współpracowników ma charakter omówienia badań (DASCHE project) dotyczących rozwoju kompetencji społecznych absolwentów wyższych uczelni. Przeprowadzono je na czterech europejskich uniwersytetach (Polska, Niemcy, Łotwa i Czechy), a członkiem konsorcjum projektowego była SGH. Wiele unijnych strategii podkreśla znaczenie tych kompetencji. W tzw. procesie bolońskim zakłada się m.in., że przygotowanie absolwentów do życia jako aktywnych obywateli w społeczeństwie demokratycznym jest jednym z głównych celów szkolnictwa wyższego. Autorzy tekstu przedstawiają dobre praktyki w tym zakresie zawarte w studiach przypadków zrealizowanych na badanych uczelniach.

Maja Biernacka publikuje obszerną recenzję książki Sławomira Czecha (2019) pt. *Od konfliktu do kooperacji. Instytucjonalizacja konfliktu interesów zbiorowych w szwedzkim modelu gospodarczym*. Publikacja poświęcona jest tak zwanemu szwedzkiemu modelowi gospodarki, który zawsze przyciągał uwagę w Polsce. Wydawał się atrakcyjny skalą partnerstwa, konsensusu, czyli włączania w procesy decyzyjne państwa różnych podmiotów, w tym reprezentujących słabsze grupy społeczne. Autor książki analizuje jednak również kluczowe konflikty między określonymi partnerami i wysuwa hipotezę, że szwedzki rozwój zyskiwał na tym, iż szwedzcy partnerzy społeczni umieli budować swoje instytucje gospodarcze na podstawie współpracy oraz zasady stałego poszukiwania kompromisu między najważniejszymi grupami interesu.

Andrzej Zybała